

Omsorg

For Langhøjskolen Vejledning for Langhøjskolen og SFO i forbindelse med dødsfald – alvorlig sygdom og skilsmisse

Det er vigtigt at skelne mellem samvær og samtale om alvorlige emner. Vi skal ikke fikse noget. Vi skal stille os til rådighed, og tage udgangspunkt i det, der kommer til udtryk i samtalerne med børnene.

Indhold:

Side	Emne
3	Et barns dødsfald
5	Dødsfald blandt personalet
7	Et barn mister en af sine nærmeste (forældre eller søskende)
8	Skilsmisse, alvorlig sygdom, kaossituationer o.l.
9	Links/adresser til hjælp

Et barns dødsfald

Lige efter dødsfaldet:

- Skoleleder underretter kontaktlæreren og klasseteamet og det øvrige personale.
- Barnets klasse underrettes af kontaktlærer og/eller skoleleder. Kontaktlæreren er hos klassen resten af dagen. Kontaktlærer i søskendes klasser underretter disse.
- Skoleleder vurderer om der desuden skal gives en samlet meddelelse til alle børn eller grupper af børn, eller øvrige klasser underrettes af deres lærere. Ved samling tilbydes afdødes forældre at deltage — og navne på søskende på skolen nævnes.
- Skolens ansatte deltager.
- Når børnene er underrettet, hejses flaget på halv stang.
- Tal åbent og konkret om det skete.
- Lad børnene tale om det, de tænker og føler.
- Skolelederen vurderer i samråd med det øvrige ledelse/personale om der er behov for skolesundhedsplejerskens og skolepsykologens tilstedeværelse på skolen.
- Skoleleder eller kontaktlærer kontakter trivselsrådsrepræsentanterne i det afdøde barns klasse.
- Kontaktlæreren/pædagogen undersøger, om nogen børn fra klassen er alene hjemme efter skoletid. Er forældrene ikke hjemme, underrettes de om dødsfaldet.
- Alle klasser får en kort meddelelse om dødsfaldet på SkoleAula. Denne beskriver bl.a. hvordan dødsfaldet er blevet grebet an på skolen.
- Kontaktlærer/pædagog og/eller skoleleder opsøger forældrene privat eller telefonisk for at vise skolens deltagelse i det skete.
- Skolen sender eller bringer familien en buket.
- Skoleleder indrykker dødsannonce fra skolen i det lokale dagblad.
- Sognets præster stiller sig gerne til rådighed i det omfang det ønskes (f.eks. deltage i planlægning og gennemførelse af orientering/mindestund, samtaler, besøg i klasser).

Begravelsen:

- Skolen undersøger hos forældrene under hvilke former, de vil afholde begravelsen. Dette bl.a. med henblik på at afklare, om skolekammerater ønskes med.
- Såfremt begravelsen er i skoletiden, og børnene kan deltage, afklares det med deres forældre, hvem af disse der deltager — og dermed tager sig af egne børn. Skolen bør kun undtagelsesvis tage børn med til begravelsen, hvis disses forældre ikke deltager.
- Vigtigt i klasserne at tale om, hvad der sker ved en begravelse.
- På begravelsesdagen hejses flaget på halv stang — og efter begravelsen på hel stang.
- Skoleleder bestiller bæredekoration til båren.

Opfølgning:

- I afdøde barns klasse eller afdeling afholdes dagen efter begravelsen en kort mindehøjtidelighed, hvor der bl.a. tales om begravelsen. Afdødes forældre kan inviteres med.
- Vær opmærksom på at kontaktlærer/pædagog får støtte og hjælp fra kolleger.
- Vær opmærksom på børnenes forskellige sorg reaktioner — nogle reagerer hurtigt, andre først en tid efter.
- Samtaler i klassen og i SFOen er vigtige. Gør måske flg.: Besøg gravstedet. Lav tegninger. Lad måske barnets stol stå tom et stykke tid. Tænd et lys for afdøde.
- Skolesundhedsplejerske, skolepsykolog og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i denne fase.
- Det er vigtigt at tænke på kommende mærkedage (årsdagen for dødsfaldet, fødselsdag mm). Samtaler i klassen og SFO'en.

Dødsfald blandt personalet

Lige efter dødsfaldet:

- Når dødsfaldet erfares, underrettes skolelederen.
- Skoleleder underretter personalet.
- Skoleleder vurderer hvordan klasserne informeres samlet, i grupper eller enkeltvis.
- Mindehøjtidelighed for hele skolen senest dagen efter meddelelsen om dødsfaldet.
- På et kort møde blandt hele personalet drøftes konkrete opgaver i forbindelse med dødsfaldet.
- Kontaktlæreren er hos klassen resten af dagen.
- Når børnene er underrettet, hejses flaget på halv stang.
- Tal åbent og konkret om det skete.
- Lad børnene tale om det, de tænker og føler.
- Skolelederen vurderer i samråd med det øvrige ledelse/personale om der er behov for skolesundhedsplejerskens og skolepsykologens tilstedeværelse på skolen.
- Skoleleder eller kontaktlærer kontakter trivselsrådsrepræsentanterne i det afdøde personales klasse.
- Kontaktlæreren/pædagogen undersøger, om nogen børn fra klassen er alene hjemme efter skoletid. Er forældrene ikke hjemme, underrettes de om dødsfaldet.
- Alle klasser får en kort meddelelse om dødsfaldet på SkoleAula. Denne beskriver bl.a. hvordan dødsfaldet er blevet grebet an på skolen.
- Skoleleder opsøger familien privat eller telefonisk for at vise skolens deltagelse i det skete.
- Skolen sender eller bringer familien en buket.
- Skoleleder indrykker en dødsannonce fra skolen i det lokale dagblad.
- Sognets præster stiller sig gerne til rådighed i det omfang det ønskes (f.eks. deltage i planlægning og gennemførelse af orientering/mindestund, samtaler, besøg i klasser).

Begravelsen:

- Skoleleder informerer personalet om begravelsen.

- Mindehøjtidelighed for personalet forberedes.
- Skolen undersøger hos familien under hvilke former, de vil afholde begravelsen. Dette bl.a. med henblik på at afklare, om elever og kolleger ønskes med.
- Såfremt begravelsen er i skoletiden, og børnene kan deltage, afklares det med deres familien, hvem af disse der deltager — og dermed tager sig af egne børn. Skolen bør kun undtagelsesvis tage børn med til begravelsen, hvis disses forældre ikke deltager.
- Vigtigt i klasserne at tale om, hvad der sker ved en begravelse.
- På begravelsesdagen hejses flaget på halv stang — og efter begravelsen på hel stang.
- Skoleleder bestiller bæredekoration til båren.

Opfølgning:

- Vigtigt at man i personalet giver hinanden støtte og hjælp.
- I afdødes klasse eller afdeling afholdes dagen efter begravelsen en kort mindehøjtidelighed, hvor der bl.a. tales om begravelsen.
- Vær opmærksom på at kolleger støtter og hjælper hinanden.
- Vær opmærksom på børnenes og kollegernes forskellige sorg reaktioner— nogle reagerer hurtigt, andre først en tid efter.
- Samtaler i klassen og i SFOen er vigtige. Gør måske flg.: Besøg gravstedet. Lav tegninger. Tænd et lys for afdøde.
- Skolesundhedsplejerske, skolepsykolog og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i denne fase.
- Det er vigtigt at tænke på kommende mærkedage (årsdagen for dødsfaldet, fødselsdag mm). Samtaler i klassen og SFO'en.

Sorgens 4 faser

- Chokfasen: Varer fra et øjeblik til nogle døgn
- Reaktionsfasen: Kan vare i flere uger
- Bearbejdningsfasen: Kan vare i over et år.
- Nyorienteringsfasen: Vil være der hele tiden. Individet vil leve med et ar i sjælen, som aldrig forsvinder.

Et barn mister en af sine nærmeste (Forælder eller søskende)

Lige efter dødsfaldet:

- Kontaktlærer/pædagog orienterer om dødsfaldet i barnets klasse.
- Kontaktlærer eller skoleleder kontakter familien for at meddele skolens deltagelse.
- Skolen sender eller bringer familien en buket.
- Tal åbent om det i klassen og SFOen, også når barnet er der.
- Forbered kammeraterne på, at barnet kan være mere sårbart end ellers, og at de bør vise omtanke, men ikke undgå barnet.
- Der kan gives en gave til barnet/børnene.

Begravelsen:

- Skolen viser opmærksomhed ved begravelsen
- Skolens leder og kontaktlærer/pædagog deltager hvis muligt

Opfølgning:

- Kontaktlæreren/Klasseteamet tager sig særligt af barnet. Vigtigt med en god kontakt til familien.
- Vær opmærksom på barnets sorgreaktioner.
- Skolesundhedsplejerske og skolepsykolog kan være vigtige ressourcepersoner i denne fase.
- Der informeres til relevante kontaktpersoner ved barnets videre skolegang på en anden skole.
- Vær opmærksom på kommende mærkedage (årsdagen for død, fødselsdage, jul mm). Samtaler i klassen og SFO'en.

Skilsmisse, alvorlig sygdom, kaossituationer o.l.

- Skole og SFO bør orienteres, så vi kan vise deltagelse og tage hensyn.
- Skole/SFO beslutter i samråd med forældrene hvem, der skal orienteres og hvad, der skal gøres.

Links/adresser til hjælp

- Kræftens bekæmpelse
- Sorggrupper, Børne og Familiecenteret, Struer kommune
- Børns vilkår (brevkasse)
- Børnetelefonen

Omsorgsplanen revurderes efter behov — dog min. hvert andet år.

Litteraturliste:

Anneberg, Inger: Håbets labyrint. Når et barn får en livstruende sygdom

Dyregrov, Atle: Sorg og Omsorg i skolen

Dyregrov, Atle: At tage afsked. Ritualer der hjælper barnet gennem sorgen.

Edvardson, Gudrun: Børn i sorg, børn i krise.

Fredsted, Malene: Kan man dø når man er ung?

Jacobsen, Anne: Kan man dø om natten? Når børn rammes af alvorlig sygdom

Jacobsen, Anne: Børn og sorg. Om børns reaktioner på tab og død

Møller, Erik: Sommer med Anemone

Olesen, Peter: Min mor døde. Min far døde. 25 danskere fortæller om at miste en far eller en mor.

Ottesen, Doris: Børn og sorg om forældretab i barndommen

Rem, Lene: Jeg hader dig far! fordi du ikke er her.

Schwartz Hansen, Anni: Jeg savner dig. Om sorgarbejde blandt unge, der har mistet en

far eller en mor.

Wenneberg, Signe: Kære far og mor. Skilsmissegenerationens voksne børn fortæller.

Bøger for børn:

“Knirkebøgerne”

Disse bøger er rigtig gode til at hjælpe børn til at få sat ord på savn, sov, død, tro og sygdom osv.

0. -1. klasse

“Bagefter”

Dyrene i cirkusmotimousse taler om døden. Bogen præsenterer hvert cirkusdyrs forestilling om hvad der sker når man dør. På denne måde gennemgår bogen de store verdensreligioner samt et ikke-religiøstperspektiv af efterlivet.

0.-1. Klasse

“Min far spiller fodbold i himlen”

Signe på ni år fortæller om hverdagen i familien fra hendes far for kræft til han bliver mere og mere syg og til sidst dør. Signe har også en storebror og en lillebror.

1.-4. klasse

“ Hvor går man hen, når man går bort”

Tobias og Tut mister deres onkel Arne. Bogen tager udgangspunkt i børnenes oplevelser, tanker og spørgsmål. Den giver svar på en del praktiske ting der foregår i forbindelse med en bisættelse.

1.- 4. klasse

Teenager bør få pjecer til udlevering frem for bøger. www.arduokay.dk har f.eks. en pjece til udlevering.

Omsorgsplanen revurderet af skolebestyrelsen marts 2023